

**PREGLED REZULTATA
ČETVEROGODIŠNJEG ŠKOLSKOG
ANKETNOG ISTRAŽIVANJA
ČITATELJSKIH AKTIVNOSTI
RODITELJA I DJECE POLASKOM U
PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE**

PREGLED REZULTATA ČETVEROGODIŠNJEG ŠKOLSKOG ANKETNOG ISTRAŽIVANJA ČITATELJSKIH AKTIVNOSTI RODITELJA I DJECE POLASKOM U PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

Maja Pignar-Mijović

OŠ „Braća Seljan“ Karlovac

e-mail: maja.pignar-mijovic@skole.hr

UVOD

Živimo u vremenu digitalnih urođenika koji sjedaju u školske klupe, a to znači da su to generacije koje nikada nisu živjele bez medija svih vrsta i nisu iskusili život u svijetu bez interneta. Ipak sve učestalija uporaba digitalnih tehnologija ostavlja trag posebno na najmlađima. Posljedica je niz govorno jezičnih teškoća, oskudan rječnik, nedovoljno razvijene komunikacijske vještine te niz poteškoća s pažnjom i koncentracijom jer se mladi sve teže koncentriraju na jedan zadatak, posebno kada se radi o čitanju duljih i zahtjevnijih tekstova, rješavanju problema i slično. Već desetljećima opada čitanost, interes i kupovina knjiga čemu svjedoče višegodišnja istraživanja pa tako i nedavno istraživanje o čitanju i kupovini knjiga u Republici Hrvatskoj koje je agencija **KARIKA – koja nedostaje** provela u ožujku 2024.

Dobrobiti čitanja su opće poznate. O njima govore odgajatelji u dječjim vrtićima, učitelji u osnovnim školama, posebno razredne nastave, logopedi, psiholozi, neuro stručnjaci, knjižničari. Svi oni naglašavaju mnogobrojne dobrobiti čitanja od bogaćenja rječnika, povećavanja sposobnosti usmenog i pismenog izražavanja, uvjetovanju pune koncentracije, pomoći u razvoju empatije i razumijevanju drugih, razvijanju kritičkog mišljenja i sposobnosti zapažanja itd..

Posebno i potpuno opravdano zabrinuti su, učitelji razredne nastave kojima u klupe sjedaju šestogodišnjaci i sedmogodišnjaci. Na tom tragu donesena je Nacionalna strategija za poticanje čitanja pod nazivom Čitajmo da ne ostanemo bez riječi koja je i 2021. godinu proglasila Godinom čitanja.

Četvrtim istraživanjem po redu u školskoj godini 2024./2025. nastavio se dobivati uvid u čitateljske aktivnosti roditelja i djece polaskom u 1. razred osnovne škole. Dobiveni podatci su se nastavili uspoređivati i promatrati nastale promjene. Autoricama drugog po redu istraživanja Kristini Čunović i Maji Pignar Mijović podatci su pomogli kako bi nastavile planirati daljnju, intenzivnu suradnju Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac i OŠ „Braća Seljan“ Karlovac. Autorica Pignar Mijović Maja trećim istraživanjem upoznaje prisutne na 6. stručno skupu Ostvarimo potencijale knjižnica - Ranom intervencijom do razvoja rane pismenosti te cjelokupne podatke prikazuje u istoimenom e zborniku

Ostvarimo potencijale knjižnica (2024.), Gradske knjižnice Ivan Goran Kovačić pod nazivom Koliko čitamo djeci – Čitateljske aktivnosti roditelja i djece na početku školovanja (111.-123.)

Ciljevi i metoda istraživanja

Cilj istraživanja je bio ispitati i utvrditi čitateljsku aktivnost roditelja i djece neposrednim polaskom u prvi razred osnovne škole. Uzorak su bile četiri generacije prvoškolaca i njihovih roditelja, dakle ispitanici su iz školskih godina 2021./2022., 2022./2023., 2023./2024. i 2024./2025. Provedena su ista anketna pitanja.

Istraživačka pitanja:

1. Kakve su čitateljske navike djece prvoškolaca i njihovih roditelja?
2. Koliko su roditelji osviješteni o važnosti čitanja?
3. Je li narodna knjižnica poticaj čitateljskim aktivnostima djece i roditelja?

Kao mjerni instrument korištena je anketa koja je imala 9 zatvorenih pitanja i 3 pitanja otvorenog tipa o čitateljskim aktivnostima roditelja i djece. U školskoj godini 2021./2022. ispitanicima je ponuđen anonimni anketni listić, a u školskoj godini 2022./2023. i 2023./2024. i 2024./2025. anonimni online upitnik. Ispitanici su bili roditelji prvih razreda (1.a i 1.b) OŠ „Braća Seljan“ Karlovac kroz četiri školske godine. Podatci su se prikupljali tijekom prvog roditeljskog sastanaka odmah u rujnu 2021., 2022. i 2023. i 2024. godine tj. na početku nastavne godine.. U istraživanju je sudjelovalo 30 roditelja u školskoj godini 2021./2022., 33 roditelja u školskoj godini 2022./2023., 28 roditelja u školskoj godini 2023./2024. te 52 roditelja u školskoj godini 2024./2025. iz četiri razredna odjela.

Anketu je u 2021./2022 ispunilo 12,1% očeva i 87,8% majki, u 2022./2023. godini 11,5 % očeva i 88,5% majki, a u 2023./2024. 14,3% očeva i 85,7% majki te u 2024./2025. 15,4% očeva i 84,6% majki.

Tablica 1.

ŠKOLSKA GODINA	BROJ SUDIONIKA	OČEVI	MAJKE
2021./2022.	30	12,1%	87,8%
2022./2023	33	11,5 %	88,5%
2023./2024.	28	14,3%	85,7%
2024./2025.	52	15,4 %	84,6 %

Obzirom na spol prvoškolaca koji su sjeli u školske klupe u 2021./2022 . bilo je 49.6% djevojčica i 50,4% dječaka, a u 2022./2023. u školskim klupama bilo je 48.4% djevojčica i 51,6% dječaka, u

2023./2024. 53,6% djevojčica i 46, 4 % dječaka, a u 2024./2025. bilo je 64,7% djevojčica i 37, 3 % dječaka.

Tablica 2.

ŠKOLSKA GODINA	DJEČACI	DJEVOJČICE
2021./2022.	50,4%	49,6 %
2022./2023.	51,6%	48,4 %
2023./2024.	46,4 %	53,6 %
2024./2025.	37,3 %	64,7 %

Rezultati i rasprava

Pitanjem **Čitate li svom djetetu svakoga dana?** željelo se saznati koliko je ta aktivnost čitanja zastupljena u domu prvoškolaca do polaska u školu. Iz tablice 3 vidljivo je da ispitanici ne čitaju djeci svakodnevno. Trend čitanja u obitelji varira, uz visok postotak neizjašnjenih u zadnjoj godini ispitivanja.

Tablica 3.

ŠKOLSKA GODINA	DA	NE	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	29%	64,5%	6.5%
2022./2023.	47,8%	52,2 %	-
2023./2024.	30,8%	41,2%	28%
2024./2025.	45,1 %	54,9%	—

Na pitanje **Ima li Vaše dijete vlastitu slikovnicu?** željelo se utvrditi posjeduju li djeca do polaska u 1. razred svoju slikovnicu. Rezultati istraživanja iz tablice 4 prikazuju veći udio ispitanika (od 66,6% do 88,5%) koji se izjašnjava da dijete ima svoju vlastitu slikovnicu. Rastužuje podatak da određeni broj ispitanika kaže da njihovo dijete ne posjeduje vlastitu slikovnicu. U usporedbi četiri generacija povećao se broj ispitanika s vlastitom slikovnicom, a pada postotak onih koji ju nemaju, no visok je postotak ispitanika koji se nisu izjasnili.

Tablica 4.

ŠKOLSKA GODINA	DA	NE	NEIZJAŠNjeni
2021./2022.	74%	19,5%	6.5%
2022./2023.	88.5%	11,5%	-
2023./2024	66,6%	5,1%	28%
2024./2025.	86,3%	13,7%	-

Pitanjem **Vole li djeca da im se čita?** željelo se utvrditi u kolikoj je mjeri ta aktivnost omiljena. Ispitanici iz tablice 5 izjavljuju u velikom udjelu od 69,4% do 94,2% da djeca vole tu aktivnost, Njih 2,6% do 10,5% izjavljuju da dijete ne voli da mu se čita. Određeni broj ispitanika nije se izjasnio.

Tablica 5.

ŠKOLSKA GODINA	DA	NE	NEIZJAŠNjeni
2021./2022.	87%	6.5%	6.5%
2022./2023.	89,5%	10,5%	-
2023./2024	69,4%	2,6%	28%
2024./2025.	94,2%	5,8%	-

Pitanjem **Kada čitate djeci?** željelo se ispitati kada je najčešće vrijeme za čitanje kao obiteljsku aktivnost. U pitanju su bile ponuđene tri različite opcije aktivnosti. Trebalo je zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora. Tablica 6 pokazuje da više od 40% ispitanika čita djeci kad god ima priliku, što je pad u odnosu na prethodne godine ispitivanja. Povećava se udio provođenja čitalačkih aktivnosti prije spavanja kod ispitanika na 63,5% u školskoj godini 2024./2025.. Smanjuje se broj ispitanika, njih 3,8%, koji izjavljuju da nisu započeli s tom aktivnošću kod generacije 2024./2025.

Tablica 6.

ŠKOLSKA GODINA	UVIJEK KAD GOD IMAMO PRILIKU	PRIJE SPAVANJA	NISMO ZAPOČELI S TOM AKTIVNOŠĆU	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	58,5%	29,0%	6,5%	6.0%
2022./2023.	50,5%	44,2%	5,3%	-
2023./2024	40%	25,5%	6,5%	28%
2024./2025.	38,5%	63,5%	3,8%	-

Postavljanjem pitanja **Tko djetetu najčešće čita?** cilj je bio ispitati tko najčešće provodi čitalačku aktivnost, a ispitanici su trebali zaokružiti slovo ispred jednog od ponuđenih odgovora. Iz Tablice 7. vidljivo je u odnosu na 2021./2022. niži postotak isključivo majki u čitalačkoj aktivnosti. U odnosu s 2023./2024. raste angažman obaju roditelja. Uvodom u tablicu Smanjen je udio isključivo očeva u toj aktivnosti. U odnosu na 2021./2022. povećan je udio ispitanika od 15,5 % koji se .izjašnjava da čitalačke aktivnosti s djecom provode ostali, dakle bake, djedovi, tete u vrtiću itd.. U generaciji ispitanika 1. razreda 2021./2022. imali smo nizak postotak samoinicijativnog izjašnjavanja da djetetu nitko ne čita što posebno rastužuje (3.5 %). Povećan je udio neizjašnjenih u školskoj godini 2023./2024..

Tablica 7.

ŠKOLSKA GODINA	MAMA	TATA	OBA RODITELJA	OSTALI	NITKO DJETETU NE ČITA	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	67,5%	3,5%	19%	0%	3,5%	6,5%
2022./2023.	54,60%	2,5%	27,4%	15,5 %	-	-
2023./2024.	28,4%	2,6%	33,3%	7,7%	-	28%
2024./2025.	57,7 %	0 %	38,5 %	19,2 %	-	-

Pitanjem **Je li vaše dijete član naše Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ ?** cilj je bio ispitati jesu li djeca već do polaska u školu učlanjena u lokalnu knjižnicu. Tablica 8. prikazuje da više od 50 % ispitanika izjavljuje da su učlanili dijete u lokalnu gradsku knjižnicu. Uvidom u tablicu u padu je udio neučlanjene djece. Visok postotak ispitanika, u 2023./2024., čak 28%, nije se izjasnio u anketi..

Tablica 8.

ŠKOLSKA GODINA	DA	NE	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	51%	42,5%	6.5%
2022./2023.	61,1%	38,9%	-
2023./2024.	56,4%	15,6%	28%
2024./2025.	76, 9 %	23,1 %	-

Ukoliko je odgovor ispitanika bio „Da“ zamoljeni su da napišu **u kojoj dobi su njega/nju učlanili u gradsku knjižnicu** te se htjelo doznati jesu li djeca učlanjena u jasličkom uzrastu, obzirom na projekt lokalne knjižnice „Bebe u knjižnici“, po kojem je prva godina učlanjenja besplatna ili su to učinili u vrtićkoj dobi. U tablici 8.1. nešto više od 40% ispitanika, koji su odgovorili sa „Da“, učlanili su djecu u knjižnicu u periodu od rođenja do 3. godine unatoč poticajnoj besplatnoj članarini i nizu aktivnosti koje se pružaju djeci rane dobi i njihovim roditeljima. U odnosu na generaciju 2022./2023.i izjašnjenih 62,6% smanjuje se udio učlanjene djece u lokalnu knjižnicu od 4. godine do polaska u školu.

Tablica 8.1.

ŠKOLSKA GODINA	OD ROĐENJA DO 3. GODINE	OD 4. GODINE DO POLASKA U ŠKOLU
2021./2022.	40%	60%
2022./2023.	37,4%	62,6%
2023./2024.	40,7%	59,3%
2024./2025.	42,5 %	57,5 %

Istraživanjem se željelo i saznati prakticiraju li roditelji **kupovinu slikovnica djetetu** ili ih samo posuđuju u knjižnici. Tablica 9. prikazuje da roditelji u sve četiri generacije prvoškolaca prakticiraju

kupovinu slikovnica. Značajno je smanjen udio kupovine slikovnica u generaciji 2023./2024. i to na 44,6%. Kupovinu slikovnica ne prakticira određeni broj ispitanika i to od 3,6% do 13,5%. U generaciji 2023./2024. nema negativno izjašnjenih ispitanika. Raste udio onih ispitanika koji ponekad djeci kupuju slikovnice sa 13,5% na 34,4%. Visok postotak ispitanika, čak 28%, iz školske godine 2023./2024., nije se izjasnio u anketi..

Tablica 9.

ŠKOLSKA GODINA	DA	NE	PONEKAD	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	67.5 %	12,5 %	13,5%	6.5%
2022./2023.	62 %	3,6 %	34,4 %	-
2023./2024.	44,6%	-	27,4%	28%
2024./2025.	73,1 %	13,5 %	15,4 %	-

Ako su ispitanici odgovorili sa „Da“ ili „Ponekad“ zamoljeni su da napišu iznos koji su spremni izdvojiti za slikovnicu. Ti podaci su vidljivi u tablici 9.1. Ispitanici izjavljuju da je njih od 4% do 29% spremno izdvojiti za slikovnicu od 30 do 50 kn tj. (od 4€ do 6,50€). Smanjuje se udio onih koji bi izdvojili do 100 kn (do 13,30€) za dobru slikovnicu. Povećava se udio, čak do 60% koji bi spremno izdvojili više od 100 kn (više od 13,30€) za kupovinu slikovnice. Neki ispitanici navode da ako se radi o dobroj i kvalitetnoj knjizi izdvojit će koliko god je potrebno.

Tablica 9.1.

ŠKOLSKA GODINA	30-50 kuna (4€ - 6,50€)	Do 100 kn (do 13,30€)	Više od 100 kn (više od 13,30€)
2021./2022.	29 %	51,5 %	19,5%
2022./2023.	21,5%	53,5%	25 %
2023./2024.	3,8%	42,2%	54%
2024./2025.	16%	24%	60%

Pitanjem **Smatrate li čitanje važnom aktivnošću?** željelo se doznati koliko su roditelji osviješteni o važnosti čitanja. Rezultati istraživanja iz tablice 10 ukazuju na to da ispitanici u visokom postotku smatraju čitanje važnom aktivnošću, posebno ispitanici generacija 2022./2023. i 2024./2025. koji su se 100% izjasnili da je čitanje važno. Značajan je postotak neizjašnjenih u generaciji 2023./2024.

Tablica 10.

ŠKOLSKA GODINA	DA	NE	MOŽDA	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	87%	3,5 %	3%	6.5%
2022./2023.	100%	-	-	-
2023./2024.	66,8%	2,6%	2,6%	28%
2024./2025.	100%	-	-	-

Pitanjem **Čitate li Vi roditelji i koliko?** cilj je bio ispitati roditeljske čitalačke navike jer poznato je da je obitelj uzor posebno u tom uzrastu djece i da sve kreće iz obitelji.

Tablica 11.

ŠKOLSKA GODINA	ČESTO	RIJETKO	NEIZJAŠNJENI
2021./2022.	48,5%	45,5 %	6 %
2022./2023.	52,3%	47,7 %	-
2023./2024.	38,7%	33,3%	28%
2024./2025.	51,9%	48,1 %	-

Tablica 11 pokazuje da se u odnosu na generaciju 2022./2023 i 52,3% smanjuje udio učestalog čitanja kod roditelja. Posebno je pad vidljiv na generaciji 2023./2024. te iznosi 38,7 %. U svim generacijama ispitanika, njih preko 33 % rijetko čita, a u generaciji 2024./2025. taj postotak raste na skoro 50 %. Visok postotak ispitanika, čak 28%, nije se izjasnio u anketi.

Ispitanici koji su se izjasnili s „Često“ zamoljeni su da kratko nabroje što čitaju kako bi se mogli upoznati njihovi čitateljski interesi i koje književne žanrove preferiraju.

Tablica 11.1

ŠKOLSKA GODINA	BELETRISTIKA	POPULARNA PSIHOLOGIJA (SELF HELP LITERATURA)	STRUČNA LITERATURA	BIOGRAFIJE	ELEK TRON SKE KNJI GE	ŠKOLSKA LEKTIRA	OSTALO (časopisi, novine, orijentalisti ka...)
2021./2022.	52,5%	12%	15,5%	8%	4%	4%	4%
2022./2023.	42,1%	10,5%	31,6%	-	-	5,3%	10,5 %
2023./2024.	31%	23%	23%	-	-	-	23%
2024./2025.	40 %	8 %	20 %	12 %	-	8 %	12 %

Uvidom u rezultate istraživanja može se uočiti šarolikost u čitalačkom odabiru ispitanika koji su odgovorili da čitaju „Često“ (tablica 11.1). Najviše se čitaju popularni romani (beletristika) od 31% do 52,5%. Zastupljeno je čitanje popularne psihologije tzv. self help literature od 8% do 23%. Ispitanici čitaju i stručnu literaturu njih od 15,5% do 31,6%.. Dječju (školsku) lektiru čita od 4% do 8% ispitanika dok generacija 2021./2022. i 2024./2025 navodi da voli još čitati biografije od 8%, do 12 % . Elektronske knjige u malom postotku preferiraju ispitanici generacije 2021./2022. i to 4%. Od 4% do 23%. ispitanika navodi da još čitaju i razne časopise, novine i slično.

Zaključak

Ovo istraživanje provedeno je na 1. roditeljskom sastanku školske godine 2021./2022. putem anketnog upitnika te na 1. roditeljskom sastanku školskih godina 2022./2023. i 2023./2024, 2024./2025.. putem online anketnog upitnika s istim pitanjima. Ispitanici su dobrovoljno pristupili ispitivanju. Obzirom da je manji uzorak ispitanika rezultati služe učiteljima i knjižničarima kao orijentir da bolje upoznaju djecu i roditelje i njihove čitateljske aktivnosti po dolaska u školu. Iz provedenih anketa vidljivo je da je generaciju ispitanika 2023./2024. bilo najteže motivirati na ispunjavanje ankete unatoč anonimnosti i dodatnom naknadnom poticaju razrednih učiteljica.

Rezultati ankete pokazali su da djeca svih četiriju generacija, u velikom broju, vole da im se čita (više od 85%), no anketa je pokazala da više od polovice ispitanika ne čita djeci svakodnevno (od 41,2% do 64,5%), iako tu aktivnost velika većina smatra važnom (od 66,6% do 100%) , što je velika šteta jer opće je poznato da samo 15 min glasnog čitanja pomaže cjelokupnom razvoju djeteta. Više od polovice ispitanika koristi svaku priliku kako bi djeci čitala neovisno o dobu dana, no rastužuje spoznaja da ima

onih (od 4% do 6%) koji nikada nisu započeli s tom aktivnošću. Svakako je pohvalno da od 66,6% do 88% djece posjeduje svoju vlastitu slikovnicu koju roditelji kupuju (od 44% do 67%). Djeca ispitanika su učlanjena u lokalnu gradsku knjižnicu (preko 60%) i to najviše tijekom vrtićkog perioda od 4. godine do polaska u školu. Unatoč prisutnosti informacija o važnosti čitanja od najranije dobi na različitim platformama, društvenim mrežama, medijskom prostoru od radija, lokalne i nacionalne televizije treba kontinuirano dopirati do roditelja i osvještivati ih da s učlanjenjem djece u knjižnicu započnu već tijekom prve tri godine života djeteta jer je učlanjenost u toj dobi je svega oko 40%.

Do polaska u školu, anketa je pokazala da od 5,1% do 19,5%, djece ne posjeduje svoju vlastitu slikovnicu. Dobiveni podatci su alarmantni jer se radi o gradskoj školi u centru grada, o urbanoj sredini u kojoj se intenzivno provodi nacionalna kampanja o važnosti čitanja koja je zastupljena u medijskom prostoru.

Istraživanje je pokazalo da djeci najviše čitaju samo majke (preko 60%) dok bi očeve trebalo više osvjestiti i uključiti u ovakvu aktivnost. Kod treće generacije ispitanika 2024./2025. u porastu je uključenost obaju roditelja u čitalačku aktivnost te iznosi oko 38,5%. Ispitanici otkrivaju da čitaju, no i taj udio je smanjen na 38,7%. Ispitanici čitaju raznolika štiva (beletristika, popularna psihologija, stručna literatura, školske lektire, e- knjige, časopisi, novine...). Iznenaduje visok udio od 28% ispitanika generacije 2023./2024. koji nisu željeli sudjelovati u anketnom istraživanju.

Osvještavati treba da sve dolazi iz obitelji i da su roditelji prvi i najvažniji uzori u svemu pa tako i u čitanju i poticanju te aktivnosti. Poticanja čitateljskih aktivnosti misija je svih od pedijatara, preko odgajatelja, učitelja, raznih stručnjaka. Roditelje je kasno osvještivati polaskom djeteta u školu da je čitanje temelj usvojenosti svih nastavnih sadržaja i lakšeg učenja. S tom aktivnošću valja započeti tijekom ranog odgoja i obrazovanja te poticati što češću i čvršću povezanost vrtića, škole, knjižnice. Tijekom mnogobrojnih edukacija učitelje se osvještava i upućuje na studije i istraživanja koja pokazuju da djeci kojoj se ne čita nedostaje i do milijun riječi.

Iako se živi u užurbanom vremenu prepunom pritisaka i stresa, potrebno je osvještavati roditelje da trebaju naći vremena za čitanje djetetu jer su to trenuci kvalitetno provedenog vremena. Priče unose red u kaos suvremenog života, daruju nam predvidljivost umjesto neizvjesnosti, ritam i strukturu.... Priče ne trebaju samo djeca, trebaju ih i odrasli. (Velički, 2013: 11)

Od prve provedene ankete u školskoj godini 2021./2022. suradnja škole i lokalne knjižnice intenzivirala se i postala je kontinuirana. S učenicima se odlazi na književne susrete, upoznaje s ilustratorima slikovnica. Posjećuju se izložbe primjerene uzrastu učenika, organiziraju razne radionice potaknute književnim djelima. Suradnja se proširila i na bibliobusnu službu te se učenike uključuje u prigodne natječaje, dogovaraju se satovi lektire u knjižnici, postavljaju izložbe učeničkih radova itd.. Knjižnica organizira i zanimljiva predavanja i usavršavanja učitelja pa je suradnja dodatno proširena.

Ova su istraživanja također pokazala kako svakako treba nastaviti, podjednako na lokalnoj i na nacionalnoj razini, s organizacijom kampanja poticanja čitanja djeci od najranije dobi preko predškolskog i školskog razdoblja. Vrlo je važna suradnja između predškolskih i školskih ustanova s lokalnim knjižnicama u pokretanju, provedbi i održavanju takvih kampanja.

Izvori:

1. Gabelica, M, Poticanje čitanja uz nove medije // Dijete, škola, obitelj : časopis za odgoj i obrazovanje djece rane školske dobi namijenjen stručnjacima i roditeljima, 30 (2012), str. 2-8
 2. Lazzarich, Marinko; Čančar, Antonia (2020)2, Dječja lektira i novi mediji , Metodički ogledi, 27 ,str. 149–170
 3. Peti-Stantić, A. Užitak čitanja – intelektualna razbibriga i/ili intelektualna potreba. // Čitanje – obaveza ili užitak : zbornik / priredila Ranka Javor. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2009. str. 5-8.
 4. Pignar-Mijović, M. – Čunović, K. Čitateljske aktivnosti roditelja i djece polaskom u prvi razred osnovne škole: pregled rezultata anketnog istraživanja // Hrčak 65-66, rujan,2023., str.21-24
 5. Pignar-Mijović, M, Koliko čitamo djeci – čitateljske aktivnosti roditelja i djece na početku školovanja// Ostvarimo potencijale knjižnica - Ranom intervencijom do razvoja rane pismenosti: e zbornik/ priredila Anita Malkoč Bišćan, Karlovac: Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, 2024.str. 111-123
 6. Velički, V. Pričanje priča-stvaranje priča, Povratak izgubljenom govoru, Zagreb, ALFA, 2013.
 7. Rezultati istraživanja tržišta knjiga u Republici Hrvatskoj, (23.04.2024.) Kvaka - Ured za kreativnu analizu URL: https://mvinfo.hr/file/articleAttachment/file/karika-noc-knjige-2024-1_2.pdf (01.06.2024.)
 8. Nacionalna strategija poticanja čitanja 2017.- 2022. (2017). Zagreb, listopad 2017.
URL:https://minkulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Nacionalna%20strategija%20poticanja%200%C4%8Ditanja_tekst.pdf (01.06.2024)
- Anketni upitnik: <https://forms.gle/nEdPRkMTDW8xJGnS6>